

Særdeles kritisabel behandling af anmodning om aktindsigt i Eritrea-sagen

En sag om aktindsigt i Eritrea-sagen illustrerer, hvor vigtigt det er, at journalister får hurtigt svar fra myndighederne. Den viser også, hvorfor det alligevel kan gå galt.

3. juli 2015

I december 2014 bad en journalist Justitsministeriet om aktindsigt i et enkelt dokument – en redegørelse fra Udlændingestyrelsen i den såkaldte Eritrea-sag. På samme tidspunkt modtog ministeriet mange andre og mere omfattende anmodninger om aktindsigt i sagen. Ministeriet besluttede at behandle alle anmodningerne samlet.

Offentlighedslovens udgangspunkt er, at anmodninger om aktindsigt skal færdigbehandles inden 7 arbejdsdage. Men der gik mere end 4 måneder, før journalisten fik udleveret dokumentet.

”Anmodningen om aktindsigt omfattede et enkelt dokument. Den blev fremsat på et tidspunkt, hvor Eritrea-sagen var højaktuel, og hvor journalisten derfor havde et indlysende behov for hurtigt svar. Det er særdeles kritisabelt, at han skulle vente mere end 4 måneder”, siger ombudsmand Jørgen Steen Sørensen.

I den konkrete sag blev der begået en række fejl. Justitsministeriet fik f.eks. ikke fra starten gjort sig klart, at sagen kun omfattede et enkelt dokument, men ”bunkede” den sammen med andre og mere omfattende anmodninger om aktindsigt i Eritrea-sagen. Justitsministeriet bekræftede først modtagelsen af anmodningen efter ca. 1½ måned og underrettede først på dette tidspunkt journalisten om den forventede sagsbehandlingstid.

Ved senere underretninger var Justitsministeriets skøn over den forventede sagsbehandlingstid ikke realistiske. Og i underretningerne anførte Justitsministeriet, at ministeriet fortsat var ”ved at gennemgå relevante akter omfattet af anmodningen”, selvom anmodningen som nævnt kun omfattede et enkelt dokument.

”Sket er sket, men det er vigtigt at lære af enkeltsager. Denne sag viser, hvad simple fejl i sagsbehandlingen kan føre til, og den viser herunder, hvor vigtigt det er med det samme at vurdere, hvor meget – eller hvor lidt – anmodningen

NYHED

om aktindsigt omfatter. Hvis Justitsministeriet fra starten havde fået sagen ind på det rigtige spor, var det næppe gået sådan”, siger Jørgen Steen Sørensen.

Du kan læse hele ombudsmandens udtalelse her.

For yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand, Jørgen Steen Sørensen, telefon 20 33 97 52

Kontorchef Lisbeth Adserballe, telefon 33 13 25 12

FAKTA:

Offentlighedslovens § 36, stk. 2, (lov nr. 606 af 12. juni 2013) har følgende ordlyd:

”Stk. 2. Vedkommende myndighed m.v. afgør snarest, om en anmodning om aktindsigt kan imødekommes. En anmodning om aktindsigt skal færdigbehandles inden 7 arbejdsdage efter modtagelsen, medmindre dette på grund af f.eks. sagens omfang eller kompleksitet undtagelsesvis ikke er muligt. Den, der har anmodet om aktindsigt, skal i givet fald underrettes om grunden til fristoverskridelsen og om, hvornår anmodningen kan forventes færdigbehandlet.”

Af forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag nr. L 144 af 7. februar 2013) fremgår bl.a. følgende:

”Bestemmelsen i *stk. 2*, der med visse ændringer viderefører den gældende lovs § 16, stk. 1 og 2, fastslår i *1. pkt.*, at anmodninger om aktindsigt skal afgøres *snarest*. Dette krav skal bl.a. ses i sammenhæng med, at en hurtig sagsbehandling og afgørelse af aktindsigtsanmodninger i almindelighed vil være en væsentlig forudsætning for, at offentlighedsloven kan opfylde sin intention om, at medierne ved anvendelsen af loven skal have adgang til at orientere offentligheden om aktuelle sager, der er under behandling i den offentlige forvaltning, (...)”

Forarbejderne behandler også spørgsmålet om, hvor lang tid myndighederne må bruge på at behandle anmodninger om aktindsigt. Det fremgår således, at en anmodning om aktindsigt, der klart har identificeret den sag, anmodningen vedrører, og som angår et begrænset antal dokumenter, der ikke kræver nærmere gennemgang eller overvejelse, bør være færdigbehandlet i løbet af 1-2 arbejdsdage efter modtagelsen af anmodningen.

NYHED

Aktindsigtsanmodninger, som omfatter lidt flere dokumenter, der ikke kræver nærmere gennemgang eller overvejelse, skal efter forarbejderne tilstræbes færdigbehandlet i løbet af 3-7 arbejdsdage. Det samme gælder i de tilfælde, hvor anmodningen omfatter et mere begrænset antal dokumenter, men hvor spørgsmålet om aktindsigt giver anledning til nærmere gennemgang og overvejelser.

I de (særlige) tilfælde, hvor aktindsigtsanmodningen f.eks. omfatter et stort antal dokumenter, eller hvor anmodningen giver anledning til overvejelser af f.eks. juridiske spørgsmål af mere kompliceret karakter, skal det tilstræbes, at anmodningen færdigbehandles, inden for 14 arbejdsdage efter at den er modtaget.

I de (helt særlige) tilfælde, hvor anmodningen om aktindsigt omfatter et meget stort antal dokumenter, eller hvor spørgsmålet om aktindsigt rejser f.eks. juridiske spørgsmål af ganske kompliceret karakter, skal det ifølge forarbejderne tilstræbes, at anmodningen færdigbehandles, senest inden for 40 arbejdsdage efter at den er modtaget.

Det er forudsat i forarbejderne, at der kun undtagelsesvist vil foreligge forhold, der kan begrunde en udsættelse af fristen på de 7 arbejdsdage efter modtagelsen af en aktindsigtsanmodning.